

OZARA Slovenija – letno poročilo 2021

Letno poročilo o delovanju društva Ozara
Slovenija v letu 2021

Poročilo pripravili: Boštjan Repnik, Bogdan Dobnik, Bogomir Špindler

Vsebina

UVOD.....	2
ORGANIZACIJSKE ENOTE DRUŠTVA.....	4
ORGANIZIRANOST IN STATISTIKA DRUŠTVA.....	7
VIZIJA, POSLANSTVO IN CILJI.....	11
MREŽA PISARN ZA INFORMIRANJE IN SVETOVANJE.....	18
MREŽA STANOVANJSKIH SKUPIN.....	21
MREŽA DNEVNIH CENTROV.....	23
SPREMLJEVALNI PROGRAMI.....	25
FINANCIRANJE DRUŠTVA.....	31
RAČUNOVODSKO POROČILO.....	34

OZARA Slovenija – letno poročilo 2021

Letno poročilo o delovanju društva Ozara Slovenija v letu 2021

UVOD

V društvu OZARA Slovenija, Nacionalnem združenju za kakovost življenja (v nadaljevanju društvo) se zavedamo, da je za ohranjanje in izboljšanje duševnega zdravja ljudi izjemnega pomena njihova socialna vključenost oziroma podpora, ki jo lahko nudi družbena skupnost. Še zlasti pomembna je za ljudi z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, ki so še vedno porinjeni na sam rob družbe.

Zaradi tega izvajamo različne programe, ki tem ljudem, pa tudi njihovim svojcem, pomagajo pri izboljšanju kakovosti njihovega življenja. Z raznovrstnimi ter dostopnimi storitvami želimo osebam z dolgotrajnimi in ponavljajočimi se duševnimi motnjami zagotoviti dostojno bivanje, strokovno pomoč ter podporo za vnovično vključitev v družbeno in delovno okolje.

Duševno zdravje je čustvena in duhovna prožnost, ki se zrcali v kakovosti življenja slehernega posameznika: v načinu soočanja z življenjskimi težavami, krizami, stiskami, v odnosu, ki ga ima posameznik do sebe in do drugih.

Dobro duševno zdravje je poleg telesnega zdravja nujen pogoj za uspešno delovanje posameznika, skupnosti in tudi družbe kot celote. A v sodobnem svetu težave v duševnem zdravju postajajo veliko družbeno breme in hkrati zmanjšujejo kakovost bivanja posameznikov. Ljudje so namreč iz dneva v dan izpostavljeni številnim obremenitvam, pričakovanjem in stresu, ki lahko vodijo do hudih duševnih motenj.

Zaradi stigme duševnih motenj, negativnih izkušenj in občutkov nemoči pa marsikdo še vedno težje spregovori o duševnih težavah kot o telesnih.

Naša temeljna naloga je spodbujanje aktivnega sodelovanja ljudi s težavami v duševnem zdravju, svojcev in strokovnih delavcev pri razvoju ustrezne mreže pomoči in podpore v sleherni družbeni skupnosti, ki pa mora ustrezati individualnim potrebam in zahtevam ljudi, ki potrebujejo pomoč.

S pomočjo različnih preventivnih in promocijskih aktivnosti pa želimo javnost osvestiti o pomenu skrbi za duševno zdravje, jo seznaniti z različnimi duševnimi motnjami ter zmanjšati predsodke, povezane s temi motnjami.

Za doseganje naštetih ciljev in izpolnitev nalog tesno sodelujemo z mnogimi domačimi in tujimi strokovnimi službami, različnimi ustanovami, nevladnimi organizacijami in posamezniki.

OSNOVNI PODATKI O DRUŠTVU:

Naziv:	Ozara Slovenija, Nacionalno združenje za kakovost življenja
Naslov:	Ljubljanska ulica 9
Poštna številka in kraj:	2000 Maribor
Telefon:	02/33 00 444
E-mail:	info@ozara.org
Spletna stran:	www.ozara.org
Zakoniti zastopnik društva:	Boštjan Repnik, univ. dipl. prav.
Predsednik društva:	mag. Bogdan Dobnik, dipl. soc. del.
Matična številka:	5831016
Davčna številka:	70835632
Šifra dejavnosti po SKD:	88.991
Številka TRR pri banki:	IBAN SI56 3500 1000 1158 286, BKS BANK AG

Društvo je vpisano v register društev Upravne enote Maribor. Številka vpisa v register društev: 026-10-01/94-0510/13-MM z dne 10.3.1994.

ORGANIZACIJSKE ENOTE DRUŠTVA

Maribor

Sekretariat

Ljubljanska ulica 9, 2000 Maribor
info@ozara.org; tel.: 02/33 00 444

Stanovanjske skupine

Ljubljanska ulica 9, 2000 Maribor
Tel. : 02 33 00 440

Dnevni center

Strossmayerjeva ulica 3, 2000 Maribor
Tel.: 02/23 80 680

Ptuj

Ulica Viktorina Ptujskega 3, 2250 Ptuj
Tel.: 02/79 80 650, 02/62 00 370

Slovenj Gradec

Celjska ulica 2, 2380 Slovenj Gradec
Tel.: 02/88 50 640, 02/88 50 641

Ravne na Koroškem

Prežihova ulica 7, 2390 Ravne na Koroškem
Tel.: 02/87 50 630

Ljubljana

Cigaletova ulica 5, 1000 Ljubljana
Tel.: 01/24 45 120

Organizacijska enota društva je oblika dela društva, ki temelji na lokalnem principu in deluje v skladu s Statutom društva in drugimi veljavnimi akti društva. Vsaka organizacijska enota ima vodjo, ki odgovarja za delovanje le-te.

Skupno je v letu 2021 v okviru društva Ozara Slovenija delovalo 17 enot in 9 gostovanj.

Kranj

Kidričeva ulica 6, 4000 Kranj

Tel.: 04/23 62 610

Novo mesto

Rozmanova ulica 10, 8000 Novo mesto

Tel.: 07/39 42 661

Izola-Koper

Kažipotna ulica 9, 6310 Izola

Tel.: 05/66 21 830

Celje

Kocenova ulica 4, 3000 Celje

Tel.: 03/49 25 750, 03/49 25 751

Brežice

Černelčeva cesta 7, 8250 Brežice

Tel.: 07/49 94 160, 07/49 94 161

Sevnica

Trg svobode 11, 8290 Sevnica

Tel.: 07/81 63 780

Jesenice

Cirila Tavčarja ulica 3B, 4270 Jesenice

Tel.: 04/58 36 200

Nova Gorica

Partizanska cesta 57, 5000 Nova Gorica

Tel.: 05/33 03 720

Črnomelj

Ulica 21. oktobra 19a, 8340 Črnomelj

Tel: 07/306 18 60

Ljutomer

Miklošičev trg 3, 9240 Ljutomer

Tel: 02/58 51 840

Murska Sobota

Zelena ulica 17, 9000 Murska Sobota

Tel: 02/53 91 142, 02/ 62 00 642

Zasavje

C. 1. junija 4, 1420 Trbovlje

Tel: 01/ 320 53 90

Lendava

Ulica Lajcsija Pandurja 1, 9220 Lendava

Tel.: 02/62-00-372

Gostovanja:**Tolmin – gostovanje enote Nova Gorica**

Brunov drevored 23, 5220 Tolmin

Bovec – gostovanje enote Nova Gorica

Trg golobarskih žrtev 2, 5230 Bovec

Trebnje – gostovanje enote Novo mesto

Goliev trg 3, 8210 Trebnje

Mokronog – gostovanje enote Novo mesto

Pod gradom 2, 8230 Mokronog

Krško – gostovanje enote Brežice

ČKŽ 15, 8270 Krško

Metlika – gostovanje enote Črnomelj

Cesta bratstva in enotnosti 43, 8330 Metlika

Tržič – gostovanje enote Kranj

Usnjarska ulica 3, 4290 Tržič

Grosuplje – gostovanje enote Ljubljana

Adamičeva cesta 51, 1290 Grosuplje

ORGANIZIRANOST IN STATISTIKA DRUŠTVA

Upravni odbor šteje 5 članov, ki so bili imenovani dne 21.04.2021: Bogomir Špindler – predsednik, Jelena Ratković – članica, Zlata Dragan – članica, Sebastijan Sitar – član, Anja Rozman - članica.

Nadzorni odbor šteje 5 članov, ki so bili imenovani dne 21.04.2021: Bogdan Dobnik – član, Tanja Velkov - članica, Špela Jovan – članica, Patricija Rajh – članica, Marjan Medved - član.

Sicer se Upravni in Nadzorni odbor društva sestajata na rednih in izrednih sejah. Delo poteka usklajeno z vodstvom društva.

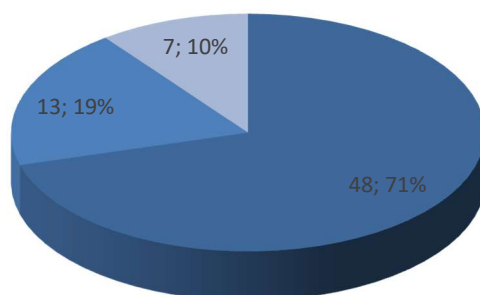
V letu 2021 je deloval 7. Članski **Nacionalni strokovni svet**, in sicer v sestavi: Nataša Udovič (predsednica), Center za socialno delo Ljubljana Moste; mag. Jure Bon (namestnik predsednice), Psihiatrična klinika Ljubljana; mag. Katja Belšak, Psihiatrična bolnišnica Ormož in Zdravstveni dom Ljubljana Vič; mag. Vilko Kolbl, Socialna zbornica Slovenije; dr. Jana Mali, Fakulteta za socialno delo; Vid Žiberna, Inštitut RS za socialno varstvo; in dr. Saška Roškar, Inštitut za varovanje zdravja RS.

V letu 2021 so potekali ožji kolegiji, na katerih so sodelovali direktor, strokovni vodja programov, vodje posameznih nosilnih programov, vodje organizacijskih enot in po potrebi še vodja financ in drugi strokovnjaki. Na kolegijih so se obravnavale tekoče zadeve, vezane na delovanje društva.

Društvo je v letu 2021 izvajalo svoje programe v 27. krajih po Sloveniji. Praviloma posamezne enote pokrivajo več občin.

V društvu je bilo v letu 2021 zaposlenih:

Redno zaposlenih:	48
Zaposlenih preko javnih del:	13
Sodelavcev po pogodbi:	7

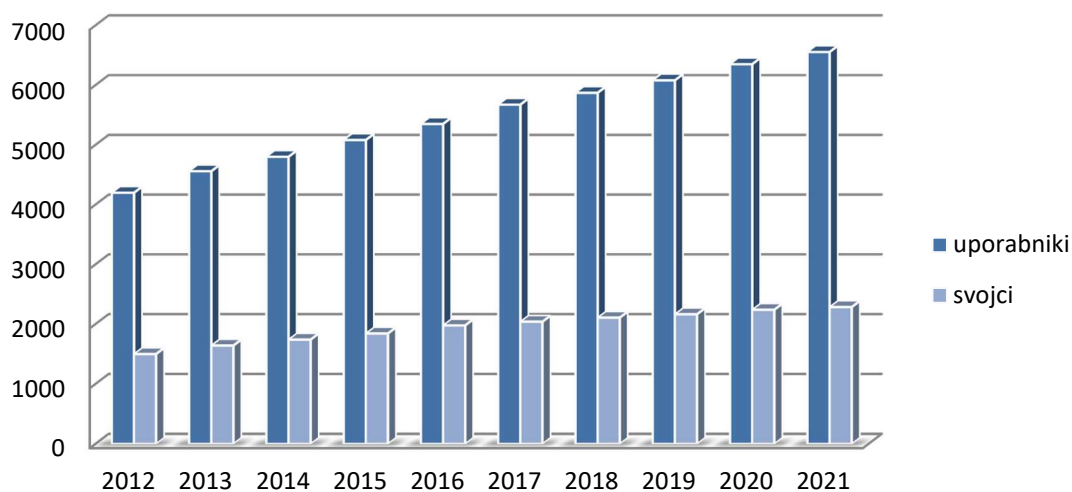
■ redno zaposleni ■ zaposleni preko javnih del ■ sodelavcev po pogodbi

Društvo **vodi direktor** društva kot zakoniti zastopnik, **predsednik** društva pa ima po statutu funkcijo predstavljanja društva v javnosti in je **nepoklicna funkcija**. Vzpostavljeni pa so tudi **upravni odbor, nadzorni odbor** in **strokovni svet**, ki delujejo v skladu s pristojnostmi kot so določene v Statutu društva.

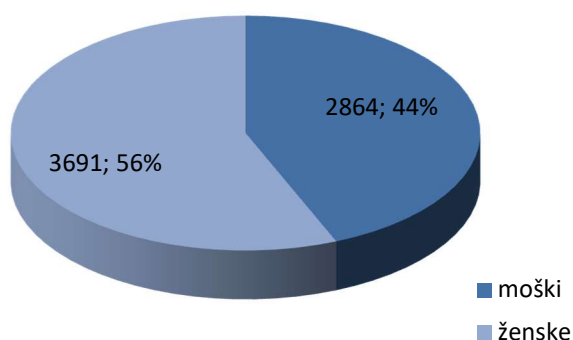
Število evidentiranih uporabnikov in svojcev

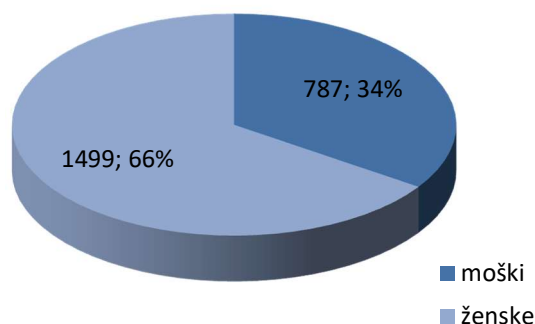
Število evidentiranih uporabnikov v letu 2021 je v primerjavi z letom 2020 naraslo za 3,21 odstotka in je na dan 31.12.2021 znašalo 6.555 uporabnikov. Prav tako se je zaradi vključitve novih svojcev v letu 2021 povečalo skupno število evidentiranih svojcev. Tako smo konec leta 2021 imeli 2.286 svojcev evidentiranih oz. 46 več kot leto poprej, kar predstavlja 2,1 odstotni porast njihovega števila.

Še vedno imamo več evidentiranih uporabnikov in svojcev, ki so ženskega spola. Pri uporabnikih je to razmerje sicer manj očitno v prid žensk (56 odstotkov ženskega, 44 odstotkov pa moškega spola), medtem ko je med evidentiranimi svojci dosti več žensk kot moških (66 odstotkov žensk in zgolj 34 odstotkov moških).

Delež uporabnikov glede na spol

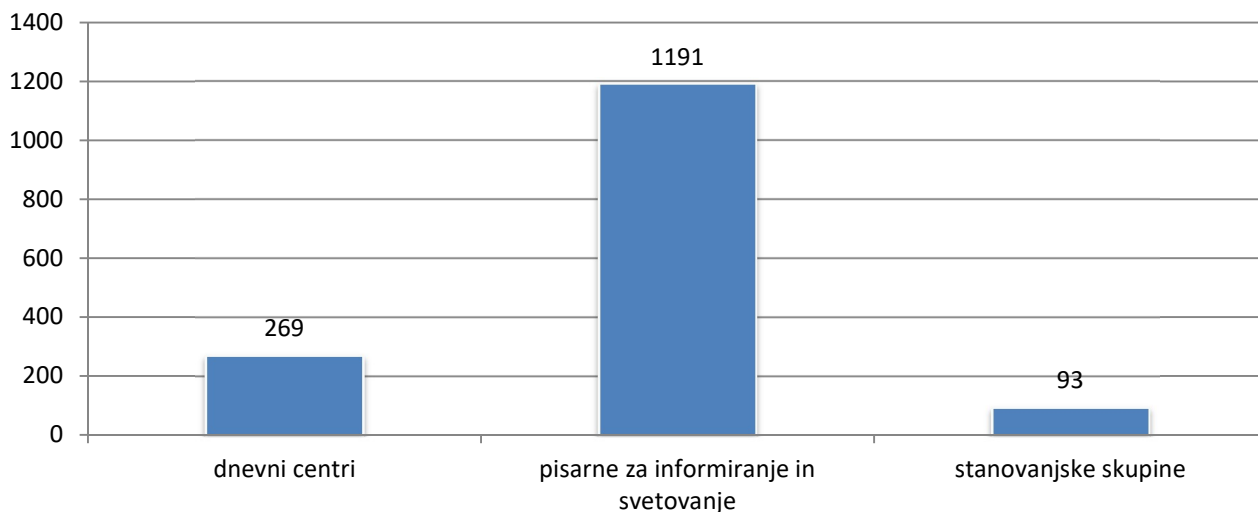

Delež svojcev glede na spol

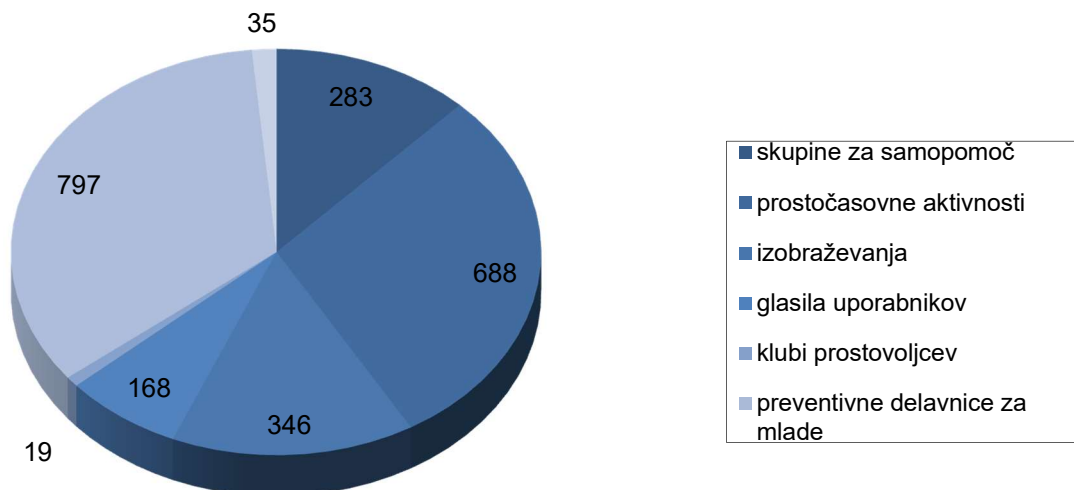
V letu 2021 se je število vključenih uporabnikov v programu Mreža pisarn za informiranje in svetovanje malenkost zmanjšalo, in sicer za 0,17 odstotka oz. 3 uporabnike, v preostalih dveh nosilnih programih društva v primerjavi z letom 2020 pa povečalo, in sicer za 10 uporabnikov oz. 12 odstotkov v programu Mreža stanovanjskih skupin; ter za 7 uporabnikov oz. 2,67 odstotka v programu Mreža dnevnih centrov.

Število redno vključenih uporabnikov v nosilne programe

V prostočasovne aktivnosti se je v letu 2021 vključilo 688 uporabnikov, kar je 12,8% več kot v letu 2020. Nekoliko se je zmanjšalo število prostovoljcev, ki so se združevali v klubih prostovoljcev (v primerjavi z letom 2020 za 31,6 odstotkov). Za 10,3 odstotkov pa se je v primerjavi z letom 2020 zmanjšalo število uporabnikov, ki so bili vključeni v skupine za samopomoč.

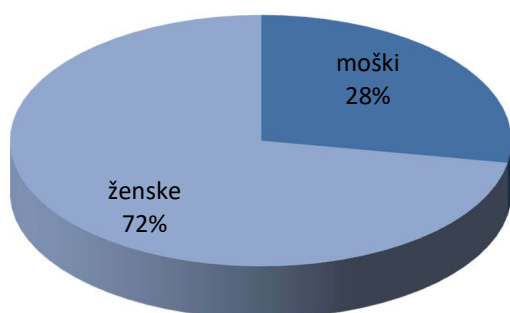
Število vključenih v spremljevalne programe

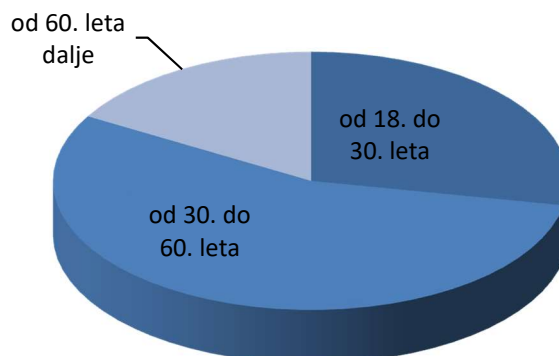
Število vključenih uporabnikov v programe izobraževanja se je v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšalo za 4 odstotke, v delavnice za mlade »Od stiske do duševne motnje« pa smo vključili 3,56-krat več mladih kot leto poprej, ki ga je močno zaznamovala epidemija covid-19. V program anonimnega spletnega svetovanja se je vključilo 35 uporabnikov, kar je 21 manj kot v letu 2019. 5,9% manj uporabnikov kot v letu 2020, je sodelovalo pri nastajanju internih glasil enot društva.

V letu 2021 je pri izvajanju programov društva sodelovalo 133 prostovoljcev, od tega 96 ženskega, 37 pa moškega spola. To pomeni, da se je število prostovoljcev v primerjavi z letom 2020 povečalo za 10 oseb oz. 8,1 odstotka. Prostovoljci so v letu 2021 opravili 7.340 ur prostovoljskega dela, kar predstavlja v primerjavi z letom prej 34,6 odstotno povečanje. Daleč največ prostovoljcev je starih med 30 in 60 let – skupaj 73, sledijo pa jim stari od 18 do 30 let – 37 prostovoljcev, ter starejši od 60 let – skupaj 22 prostovoljcev. V letu 2021 smo s prostovoljci sklenili 126 dogovorov o sodelovanju, od tega 116 pisnih in 10 ustnih.

Prostovoljci po spolu

Prostovoljci po starosti

VIZIJA, POSLANSTVO IN CILJI

Ozara se zavzema za človeka, za njegove pravice in dostojanstvo. Naša vizija je priznavanje celovitosti človeka v razvoju njegove življenjske zgodbe z upoštevanjem njegovih možnosti ter priložnosti.

Naše delo temelji na partnerskem odnosu med uporabniki, svojci in strokovnimi delavci. Temeljni princip dela je krepitev moči uporabnikov, opolnomočenje in spoštovanje njihovih pravic pri odločanju o njihovem življenju.

Osredotočeni smo na podporo posameznika s težavami v duševnem zdravju pri učenju spretnosti za premagovanje življenjskih težav in iskanju tistih načinov zadovoljevanja potreb, ki mu najbolj omogočajo vključevanje v domače in delovno okolje.

Eden od naših temeljnih principov je spodbujati aktivno sodelovanje uporabnikov, svojcev in strokovnih delavcev ter razvoj mreže, ki bo zagotavljala ustrezno podporo osebam z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, hkrati pa mora ustrezati individualnim potrebam in zahtevam ljudi, ki potrebujejo pomoč.

Pri tem društvu sledi naslednjim principom:

- Si prizadeva, da aktivno pri vseh dejavnostih društva sodelujejo uporabniki, svojci in strokovni delavci in druga zainteresirana javnost,
- Si prizadeva opolnomočiti uporabnike,
- Vzpodbuja medsektorsko sodelovanje na področju duševnega zdravja,
- Opozarja, da bi bilo duševno zdravje vključeno v vse segmente javne zdravstvene in socialno skrbstvene mreže in si prizadeva za dopolnitve služb skladno z napredovanjem stroke,
- Si prizadeva za destigmatizacijo duševnih motenj,
- Si prizadeva, da bi bili posamezniki z duševnimi motnjami obravnavani z največ ohranjenega dostojanstva in najmanj restriktivno metodo, kot je mogoče in posameznika vrednoti s priznavanjem celovitosti človeka v razvoju njegove življenjske zgodbe z upoštevanjem njegovih možnosti ter priložnosti,
- Si prizadeva za učinkovite ter dostopne programe na področju duševnega zdravja,
- Si prizadeva za stabilno in zadostno sofinanciranje programov.

VIZIJA je posplošen opis zelene prihodnosti organizacije. Predstava njegove privlačne prihodnje podobe. Lahko bi se jo dalo opredeliti tudi kot večdimenzionalni opis organizacije, kakršna naj bi (bo) postala, ko bo učinkovito dosegla predvidene cilje.

POSLANSTVO opisuje namen oziroma smisel obstoja organizacije. Kot jedro identitete organizacije, kot osrednji temelj ravnanj organizacije in zaposlenih, prostovoljcev in drugih, ki aktivno sodelujejo pri delovanju organizacije.

POSLANSTVO:

- Izvajanje programov in storitev za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju v skladu z na razpisih prijavljenimi vsebinami,
- Promocija pozitivnega duševnega zdravja za vse starostne skupine,
- Izvajanje preventivnih aktivnosti z namenom ozaveščanja javnosti o duševnih motnjah in zmanjševanja stigmatizacije,
- Delovati lokalno, regionalno, nacionalno in mednarodno,
- Odzivnost na potrebe uporabnikov,
- Vzpostavitev mreže, ki bo zagotavljala dostopnost programov in storitev,
- Izvajanje skupnih aktivnosti »za« in »z« uporabniki z namenom vzpodbujanja njihove socialne vključenosti in širitve socialne mreže,
- Zagotovitev individualiziranih strokovnih storitev za osebe s težavami v duševnem zdravju, ki temeljijo na njihovi aktivni participaciji.

Cilji in naloge društva:

- Nudi individualno in celostno podporo posamezniku pri oblikovanju pozitivne samopodobe in pridobivanju znanj in spretnosti za premagovanje življenjskih težav ter pri reintegraciji v širše socialno okolje z upoštevanjem njegovih psihofizičnih posebnosti in potreb,
- Nudi opolnomočenje posameznika na njegovi poti k prevzemanju vpliva nad svojimi odločitvami in svojim življenjem,
- Izvaja in razvija programe skupnostne skrbi in programe psihosocialne oskrbe in rehabilitacije za ljudi s težavami v duševnem zdravju ali v duševni stiski ter njihove svojce,
- Izvaja svetovanje in nudenje pomoči pri organiziranju raznih oblik druženja za člane in nečlane, osebe s težavami v duševnem zdravju ali v duševni stiski, njihove družinske člane, sorodnike, prijatelje in znance,
- Izvaja izobraževanja na področju duševnega zdravja in sodeluje v izobraževanju uporabnikov svojcev, strokovnjakov in druge zainteresirane javnosti,
- Sodeluje z organi državnih, regionalnih in lokalnih institucij, strokovnimi združenji kakor tudi z drugimi društvi oziroma združenji za uresničevanje ciljev in namena društva,
- Sodeluje v mednarodnih ustanovah, združenjih in na prireditvah, ki so v skladu s temeljnimi načeli, cilji in namenom društva,
- Informira in osvešča javnosti o psihičnih ovirah, o njihovih družbenih koreninah in njihovih posledicah z namenom manjšanja stigme, povečanja razumevanja,
- Si prizadeva ustvariti potrebne strukturne in družbene predpostavke skozi svoje delovanje za integracijo oseb s težavami v duševnem zdravju v socialno strukturo,
- Sodeluje pri pripravi zakonodaje in pri pripravi nacionalnega programa varovanja duševnega zdravja in ostalih podzakonskih aktov ter drugih pomembnih dokumentov na področju socialnega in zdravstvenega varstva,

- Ves čas, glede na možnosti, skrbi za izboljševanje in inovacije v svojih programih, namenjenih ljudem s težavami v duševnem zdravju in njihovim svojcem,

- Podpira iniciative posameznikov, ki se nanašajo na izboljševanje položaja članov in nečlanov društva v ožjem ali širšem družbenem okolju v kolikor so te iniciative v skladu z nameni in cilji društva,

- Zagotavlja stabilno in zadostno sofinanciranje programov duševnega zdravja s strani ministrstev, lokalnih skupnosti, drugih virov (Zavod za zaposlovanje RS, mednarodni razpisi), donatorjev in sponzorjev.

Glavna dejavnost društva je izvajanje programov psihosocialne podpore in rehabilitacije za ljudi z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in njihove svojce.

Dodatno izvajamo preventivne in izobraževalne programe ter aktivno sodelujemo v mednarodnih projektih s področja socialnega varstva, izobraževanja in duševnega zdravja, kakor tudi v nacionalnih in mednarodnih področnih interesnih združenjih in delovnih skupinah s področja duševnega zdravja, socialnega varstva in nevladnega sektorja.

V letu 2021 smo tako kot vsa prejšnja leta sodelovali v mednarodnih krovnih združenjih GAMIAN Europe, EUFAMI in CARE Europe. Na nacionalnem nivoju smo sodelovali v Koordinaciji nevladnih organizacij s področja duševnega zdravja, Nacionalnem forumu humanitarnih organizacij Slovenije, Upravnem odboru Socialne zbornice, Komisiji za oceno izpolnjevanja meril za podelitev statusa humanitarne organizacije pri MZ, Svetu Zavoda CNVOS, Strokovnem svetu duševnega zdravja MIRA, ki deluje pri NIJZ ter delovni skupini za spremembo Zakona o duševnem zdravju.

Društvo je v letu 2021 nadaljevalo z delovanjem Centra za psihoterapevtske storitve in Svetovanje Ozara. Ideja Centra temelji na povezovanju različnih zunanjih terapevtov, izšolanih iz tehnik: geštalt terapije, transakcijske analize, razvojnoanalitične kognitivno-vedenjske psihoterapije (EABCT), NLP tehnik, hipnoze in čuječnosti. S storitvami pomoči želimo dodati vrednost našemu društvu in pozitivno vplivati na kvaliteto posameznikov, ki se znajdejo v različnih čustvenih in/ali duševnih težavah.

V sodelovanju z združenjem ŠENT smo v letu 2021 izvajali skupni projekt, katerega namen je bil krepitev prostovoljstva v obeh društvih. V ta namen smo izvedli izobraževanja in srečanja za prostovoljce ter izmenjave prostovoljcev med društvoma, kar je doprineslo k iskanju dobrih praks v vsaki izmed organizacij in ugotavljanju možnih izboljšav. V letu 2021 smo organizirali tudi izobraževanja za strokovne delavce, ki smo jih opremili za mentorsko delo s prostovoljci. Poleg izobraževanj smo strokovnim delavcem omogočili intervizijsko srečanje, na katerem so lahko podelili svoje izkušnje pri vodenju prostovoljcev. Aktivnosti sofinancira Ministrstvo za javno upravo v okviru javnega razpisa za razvoj in profesionalizacijo NVO in prostovoljstva 2019.

V letu 2021 smo izvajali projekt »COVID-19 – Pomoč ljudem s težavami v duševnem zdravju kot podpora pri blaženju posledic zaradi epidemije COVID-19«. Projekt je financiralo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. V okviru projekta smo izvajali terenske obiske ter ponudili spletno skupino za samopomoč in spletno terapevtsko svetovanje in terapije. Individualne in skupinske aktivnosti so bile usmerjene v krepitev kompetenc digitalne pismenosti, ki so v razmerah epidemije COVID-19 ključne. Podprli in opolnomočili smo strokovne delavce Ozare z izvedbo treh delavnic s tematikami: travma in obvladovanje stres v povezavi s korona virusom in delavnicama o vplivu vidika spola na duševno zdravje v času epidemije. Posebno pozornost smo namenili ozaveščanju in dodatnemu socialnemu vključevanju žensk, kot tudi preprečevali diskriminacije na podlagi etnične pripadnosti. Projekt se

je zaključil z izdano brošuro in smernicami za enakopravno obravnavo oseb s težavami v duševnem zdravju v primeru okužbe s COVID-19, katere podlaga je opravljena anketna raziskava med uporabniki.

V letu 2021 smo zaključili izvajanje večletnega projekta Večgeneracijski center Štajerska (VGC Štajerska), ki je vsem uporabnikom ponujal prostore, strokovno podporo, vodene aktivnosti, info točko in neformalno druženje. S tem jim je zagotavljal možnosti za vzdrževanje in širjenje socialnih mrež, preprečevanje osamljenosti, socialne izključenosti ter revščine. V VGC Štajerska so lahko uporabniki vsak dan na enem mestu pridobili vse informacije o razpoložljivih storitvah s področja preprečevanja, obvladovanja in odpravljanja socialnih stisk in težav, prebirali dnevno časopisje, uporabljali računalnik ali računalniško tablico, s pomočjo IKT vzdrževali socialne stike, se naučili tujega jezika, udeležili različnih delavnic, športnih aktivnosti,... Partnerji projekta so poleg društva Ozara bile še Dom Danice Vogrinec (vodilni partner), Zveza prijateljev mladine Maribor, Zavod Antona Martina Slomška, strokovna partnerja pa Center za pomoč na domu in Andragoški zavod Maribor Ljudska univerza. Pri projektu je sodelovalo preko 50 drugih organizacij (društev, nvo, zadrug, javnih institucij,..) in 10 lokalnih skupnosti.

Ozara je tudi v letu 2021 sodelovala v mednarodnem projektu XENIA: He Inclusiveness Index (indeks inkluzivnosti fakultet in visokih šol). Gre za triletni projekt, sofinanciran s strani Evropske komisije, natančneje programa Erasmus +, ključni ukrep 3. Projekt izvaja konzorcij, sestavljen iz 7 partnerjev iz 5 evropskih držav (Italija, Irska, Slovenija, Grčija in Španija). Njegov namen je razvoj inovativnega orodja, ki bo evropskim visokošolskim ustanovam pomagalo oceniti, kako vključujoča so njihova okolja in programi za LGBT+ osebe. Obenem bodo lahko ustanove s pomočjo orodja oblikovali mehanizme, s katerimi bodo lahko v kar največji meri zadovoljile potrebe te skupine in obenem zaščitile njihove temeljne pravice ter izboljšale njihove akademske možnosti. Ozara bo projekt in njegov izdelek – indeks inkluzivnosti fakultet in visokih šol, predstavila eni izmed slovenskih univerz, po koncu projekta pa poskrbela za nadaljnjo promocijo in prepoznavnost orodja, z namero, da bi ga v prihodnosti uporabljale vse slovenske univerze in njihove visokošolske ustanove.

Realizacija prednostnih ciljev in nalog v 2021:

INVESTICIJSKO VLAGANJE V PROSTORE IN OPREMO:

- SKLADNO Z RAZPOLOŽLJIVIMI SREDSTVI IN POTREBAMI SO SE IZVEDLA INVESTICIJSKA VLAGANJA, KI SO BILA NAMENJENA ZA POSODOBITEV OPREME;
- SKLADNO Z RAZPOLOŽLJIVIMI SREDSTVI OBNOVITEV OBSTOJEČIH PROSTORSKIH KAPACITET V SKLADU Z MINIMALNIMI TEHNIČNIMI POGOJI, KI VELJAJO NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA,*
- SKLADNO Z RAZPOLOŽLJIVIMI SREDSTVI INVESTICIJE V IT TEHNOLOGIJO, OPREMO ZA ARHIVIRANJE, PISARNIŠKO OPREMO.*¹

FINANČNO POSLOVANJE DRUŠTVA:

- POKRIVANJE MATERIALNIH STROŠKOV ZA DELO V DNEVNIH CENTRIH,
- REŠEVANJE KADROVSKEGA VPRAŠANJA NA PROGRAMIH,
- ZAGOTOVITEV PRIMERNEGA DELEŽA SOFINANCIRANJA LOKALNE SKUPNOSTI ZA ORGANIZACIJSKE ENOTE DRUŠTVA,
- SKLADNO S PLANOM ENOT ZAGOTOVITEV KLJUČNIH DONATORJEV SREDSTEV V LOKALNEM OKOLJU V SODELOVANJU S STROKOVNIMI DELAVCI NA ENOTI,
- ZAGOTOVITEV RACIONALNE PORABE SREDSTEV NA ENOTAH,
- REVIZIJA FINANČNEGA POSLOVANJA DRUŠTVA S STRANI ZUNANJEGA REVIZORJA.

PRAVNE ZADEVE:

- SPREMLJANJE IN SODELOVANJE V DELOVNIH SKUPINAH PRI OBLIKOVANJU RELEVANTNE ZAKONODAJE

DELOVANJE ORGANOV:

- REDNI LETNI SKLIC OBČNEGA ZBORA,
- DELOVANJE UPRAVNEGA IN NADZORNEGA ODBORA TER STROKOVNEGA SVETA V SKLADU S STATUTOM DRUŠTVA IN POSLOVNIKI POSAMEZNIH ORGANOV,

ORGANIZIRANOST IN DELOVANJE DRUŠTVA:

- SAMOSTOJNO DELOVANJE ENOT NA LOKALNI RAVNI, SKLADNO Z LETNIM PLANOM,
- ODGOVORNOST ENOT SEKRETARIATU IN VODJEM PROGRAMOV,
- DELOVANJE DRUŠTVA SKLADNO S SPREJETIM LETNIM PLANOM DELA,
- DELOVANJE DRUŠTVA IN NJEGOVIH ORGANIZACIJSKIH ENOT V SKLADU Z AKTI DRUŠTVA.

ZASTOPANOST V ORGANIH IN DELOVNIH TELESIH:

- NACIONALNI FORUM HUMANITARNIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE,
- KOORDINACIJA NEVLADNIH ORGANIZACIJ S PODROČJA DUŠEVNEGA ZDRAVJA,
- REGIONALNO STIČIŠČE NVO NEVLADNA.ORG,
- UPRAVNI ODBOR SOCIALNE ZBORNICE,
- SVET ZAVODA CNVOS,
- KOMISIJA ZA OCENO IZPOLNJEVANJA MERIL ZA PODELITEV STATUSA HUMANITARNE ORGANIZACIJE PRI MZ
- STROKOVNI SVET DUŠEVNEGA ZDRAVJA MIRA PRI NIJZ
- DELOVNA SKUPINA ZA SPREMEMBO ZAKONA O DUŠEVNEM ZDRAVJU.

---

¹ Investicije se izvedejo skladno z letnim planom investicij, v kolikor bodo zagotovljena sredstva, glede na splošno ekonomsko stanje in recesijo

UREDITEV FINANCIRANJA – DRŽAVNA RAVEN:

- SPREMLJANJE RAZPISOV MINISTRSTVA ZA ZDRAVJE, FUNDACIJE FIHO, MINISTRSTVA ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE, MINISTRSTVA ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT, MINISTRSTVA ZA JAVNO UPRAVO, URADA ZA MLADINO, ZZSZ.

UREDITEV FINANCIRANJA – LOKALNA RAVEN:

- REDNA KOMUNIKACIJA ZAPOSLENIH NA ENOTAH Z LOKALNIMI SKUPNOSTMI
- PREDSTAVITEV PROGRAMOV IN DEJAVNOSTI DRUŠTVA NA PRISTOJNIH ODBORIH MESTNIH IN OBČINSKIH SVETOV,
- AŽURNO SPREMLJANJE LOKALNIH RAZPISOV TER PRAVOČASNA ODDAJA USTREZNO PRIPRAVLJENE RAZPISNE DOKUMENTACIJE IN POROČIL.

ČRPANJE EU SREDSTEV:

- ISKANJE IN POVEZOVANJE S STRATEŠKIMI PARTNERJI ZNOTRAJ EU IN ZUNAJ NJE, Z DRŽAVAMI, KI SO UPRAVIČENE ZA SODELOVANJE NA PROJEKTIH, FINANCIRANIH S STRANI EU,
- IZVAJANJE MEDNARODNEGA PROJEKTA XENIA, ERASMUS+, KLJUČNI UKREP 3,
- SPREMLJANJE RAZPISOV: LEONARDO DA VINCI (RAZVOJ INOVACIJ, PRENOS INOVACIJ IN PRATNERSTVA), GRUNDTVIG, INTERREG / EUREGIO, PHEA,
- PRIJAVA PROJEKTOV NA RELEVANTNE RAZPISE ZGORAJ OMENJENIH PROGRAMOV.

UPRAVLJANJE S ČLOVEŠKIMI VIRI – HRM:

- KREPITEV POZITIVNIH ODNOSOV MED ZAPOSLENIMI IN KREPITEV OBČUTKA PRIPADNOSTI KOLEKTIVU;
- ZAGOTOVITEV TEHNIČNIH POGOJEV ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI,
- VZPOSTAVLJANJE UČNE BAZE ZA ŠTUDENTE, ZAGOTOVITEV MOŽNOSTI ZA OPRAVLJANJE ŠTUDIJSKE PRAKSE; POVEZOVANJE S KLJUČNIMI IZOBRAŽEVALCI (UL FSD)
- ZAHVALE PROSTOVOLJCEM IN DONATORJEM,
- ORGANIZACIJA REDNIH USPOSABLJANJ IN IZOBRAŽEVANJ ZA ZAPOSLENE (TUDI JD), REDNA IZOBRAŽEVANJA IZ VARSTVA PRI DELU
- KOMUNIKACIJA MED ZAPOSLENIMI (NA HORIZONTALNI IN VERTIKALNI RAVNI).

IZBOLJŠANJE DELOVNIH PROCESOV IN STORITEV:

- LETNI PREGLED DELA IN EVALVACIJA,
- REDNO IN SPROTNO IZVAJANJE EVALVACIJE, KOT TO ZAHTEVA MDDSZ

IT TEHNOLOGIJE:

- VZDRŽEVANJE SPLETNIH STRANI,
- VZDRŽEVANJE BAZE PODATKOV Z VSEMI RELEVANTNIMI NASLOVI ZA DRUŠTVO,

ODNOSI Z MEDIJI:

- REDNO POJAVLJANJE V TISKANIH IN ELEKTRONSKIH MEDIJIH (SPOROČILA ZA MEDIJE, TISKOVNE KONFERENCE),
- AŽURIRANJE ADREME TISKANIH IN ELEKTRONSKIH MEDIJEV.

AKTIVNO SODELOVANJE UPORABNIKOV STORITEV DRUŠTVA TER SVOJCEV:

- IMENOVANJE PREDSTAVNIKA SVOJCEV POSAMEZNE ENOTE DRUŠTVA, KJER TI ŠE NISO IMENOVANI,

- IMENOVANJE PREDSTAVNIKA SVOJCEV DRUŠTVA,
- AKTIVNO SODELOVANJE PREDSTAVNIKA SVOJCEV DRUŠTVA V ODBORU SVOJCEV SLOVENIJE.

ČLANSTVO IN MEDNARODNO SODELOVANJE SKUPINE OZARA:

- SODELOVANJE V MEDNARODNIH PROJEKTIH,
- PREGLED IN OBNOVITEV ČLANSTEV DRUŠTVA,
- AKTIVNO SODELOVANJE V MEDNARODNIH ZDRUŽENJIH,
- UDELEŽBA NA REFERENČNIH KONFERENCAH.

ČLANSTVO V DRUŠTVU:

- PREGLED ČLANOV DRUŠTVA OZARA SLOVENIJA,
- PREGLED BAZE ČASTNIH ČLANOV DRUŠTVA.

MREŽA PISARN ZA INFORMIRANJE IN SVETOVANJE

Program nudi organizirano obliko psihosocialne pomoči in podpore osebam s težavami v duševnem zdravju (uporabniki) v obliki individualne pomoči, ki zajema svetovanje in informiranje pri reševanju njihovih težav in se med drugim izvaja na njihovem domu. V času duševne krize se namreč uporabniki pogosto izolirajo in neradi zapuščajo svoje domače okolje, ne želijo se srečevati z drugimi ljudmi, obiski pri psihiatru in drugih strokovnjakih pa so zanje v tem obdobju prenaporni. Poleg naštetega ponuja program tudi individualno informiranje in svetovanje sivojcem oseb s težavami v duševnem zdravju.

V okviru programa smo v letu 2021 izvajali še dva podprograma:

Prostočasovne aktivnosti: Program je za uporabnike pomemben predvsem iz vidika zapolnitve prostega časa, ki ga lahko z vključitvijo v različne aktivnosti kvalitetno preživijo. Ponuja različne aktivnosti, in sicer tudi v tistem času, ko ni mogoče vključevanje v druge programe. Program omogoča povezovanje in druženje uporabnikov, jih spodbuja za redno ukvarjanje s športnimi aktivnostmi ter omogoča pridobivanje in učenje različnih socialnih veščin. **Skupine za samopomoč:** Podprogram uporabnikom omogoča izmenjavo izkušenj in ponuja možnost, da premagujejo težave skupaj z drugimi uporabniki. Za nemoten potek in organizacijo skrbi vodja skupine, katerega uporabniki skupine sami izberejo. Ta tudi skrbi, da imajo vsi uporabniki dovolj časa in prostora zase.

Mreža pisarn za informiranje in svetovanje si prizadeva zagotavljati pomoč in strokovne storitve tistim uporabnikom, ki ne zmorejo ali želijo biti vključeni v tradicionalne službe pomoči, in to v okoljih, v katerih se počutijo najbolj varne. **Prostočasovne aktivnosti:** Program omogoča povezovanje in druženje uporabnikov, jih spodbuja za redno ukvarjanje s športnimi aktivnostmi ter omogoča pridobivanje in učenje različnih socialnih veščin, ki jim bodo koristila v vsakdanjem življenju ter jim pomagala, da bodo lahko čim bolj kvalitetno živeli. **Skupine za samopomoč:** Program razvija pozitivno samopodobo uporabnikov, jim pomaga izražati čustva, sprejeti sebe in okolico, premagovati občutke izoliranosti ter zmanjševati socialno izključenost.

V Sloveniji se specializirano terensko delo na področju duševnega zdravja do nedavnega praktično ni izvajalo. Mreža pisarn za informiranje in svetovanje zapolnjuje to vrzel, z načinom dela pa dopolnjuje in povezuje obstoječo mrežo izvajalcev na področju duševnega zdravja v skupnosti. **Prostočasovne aktivnosti:** Program je potreben, saj uporabnike motivira za aktivnejše vključevanje v družabno življenje,

Strokovni vodji programa:

Tanja Velkov Garagić, univ. dipl. soc. del.

Zlata Dragan, univ. dipl. soc. del.

Organizacijske enote:

- * Ljutomer
- * Lendava
- * Ravne na Koroškem
- * Celje
- * Sevnica
- * Novo mesto
- * Trebnje (gostovanje)
- * Brežice
- * Krško (gostovanje)
- * Črnomelj
- * Ljubljana
- * Grosuplje (gostovanje)
- * Kranj
- * Jesenice
- * Nova Gorica
- * Tolmin (gostovanje)
- * Bovec (gostovanje)
- * Izola
- * Zasavje
- * Mokronog (gostovanje)
- * Tržič (gostovanje)
- * Metlika (gostovanje)

priporome k širitvi njihove socialne mreže ter izboljšuje njihovo telesno zdravje. **Skupine za samopomoč:** Uporabniki pridobijo večji občutek lastne vrednosti in nadzora, pomembna pa je tudi izmenjava izkušenj. Program uspešno prispeva k večji socialni integraciji uporabnikov.

Eden izmed kriterijev je oddaljenost uporabnikovega doma od pisarne za svetovanje. Želja po obisku mora biti izražena s strani uporabnikov, izvajalcem pa morajo dovoliti vstop v stanovanje. Do storitev na terenu so zlasti upravičene osebe, ki zaradi narave duševne motnje ali gibalne oviranosti ne zmorejo zapustiti bivalnega prostora. Prostočasovne aktivnosti: V program se lahko vključijo vsi zainteresirani ljudje s težavami v duševnem zdravju. Vključitev je prostovoljna in pretežno brezplačna. Pri določenih aktivnostih je število udeležencev omejeno, zanje pa morajo uporabniki prispevati lastni delež. Kriteriji so natančneje opredeljeni v pravilniku programa. **Skupine za samopomoč:** V program skupin za samopomoč se lahko vključi vsak, ki ima težave v duševnem zdravju. Vključitev je prostovoljna. Oseba mora spoštovati pravila, ki jih skupina sama formira.

Število neponovljivih uporabnikov:

pisarne za informiranje in svetovanje:	1191
skupine za samopomoč:	233
prostočasovne aktivnosti :	461

V letu 2021 se je program (v obliki rednega izvajanja ali gostovanja) izvajal v 22 krajih: Brežice (2 lokaciji; Brežice in Krško), Celje, Črnomelj (2 lokaciji; Črnomelj in Metlika), Izola, Jesenice, Kranj (2 lokaciji; Kranj in Tržič), Ljubljana (2 lokaciji; Ljubljana in Grosuplje), Ljutomer, Lendava, Nova Gorica (3 lokacije; Nova Gorica, Bovec in Tolmin), Novo mesto (3 lokacije; Novo mesto, Trebnje in Mokronog), Ravne na Koroškem, Sevnica in Zasavje. V povprečju je bilo v program vključenih 639,25 uporabnikov na mesec, posamezen uporabnik pa je v letu 2021 bil vključen 4,82 ure na mesec. Največ uporabnikov - 371, je bilo v program vključenih večkrat na mesec, 232 nekajkrat na leto, 226 enkrat ali večkrat na teden, 178 pa enkrat na mesec. Uporabnikov, ki so se v minulem letu vključili le enkrat je bilo 182, med tem ko sta bila 2 uporabnika vključena vsak dan. Izmed 1191 v program vključenih uporabnikov jih je 740 ženskega, 451 pa moškega spola. Največji delež uporabnikov je starih med 50 in 65 let (488), sledijo pa tisti, stari med 35 in 50 let (292). Vključenih je bilo 12 mladoletnih oseb, od tega 6 starih do vključno 15 let ter 6 oseb, ki so bile stare med 16 in 18 let. Skupaj smo v 2021 v okviru programa izvedli 28.678 storitev. Program je vključen v enotni sistem evalviranja, ki ga na podlagi beleženja storitev v sistem EVAPRO opravlja IRSSV. V 2021 beležimo minimalen upad števila neponovljivih uporabnikov v primerjavi z 2020 (2 manj ali 0,16%), med tem ko se je število opravljenih storitev v primerjavi z letom prej zmanjšalo za 11,2%.

Sledijo podatki za podprograma:

Prostočasovne aktivnosti: V letu 2021 smo v okviru programa izvedli 738 različnih aktivnosti programa ter 3 večdnevna letovanja. V aktivnosti se je vključilo 461 t.i. neponovljivih uporabnikov, ki so bili v program v letu 2021 vključeni v povprečju 6,77 ure. Pri izvedbi aktivnosti je sodelovalo 63 prostovoljcev. Letovanj se je udeležilo 22 uporabnikov. V letu 2021 smo zaradi COVID-19 izvedli 7,5% manj aktivnosti kot v 2020 (in 59,4% manj kot 2019), vanje pa se je vključilo za 7,4% več uporabnikov kot v 2020 oz. 22,8% manj kot v 2019. V 2021 je bil v povprečju posamezen uporabnik v aktivnosti vključen 0,85 ure manj kot prejšnje leto oz. 40,53 ur manj kot v 2019. Pri izvedbi nam je pomagalo 8,6% več prostovoljcev kot v 2020, a 6 manj kot v 2019.

Skupine za samopomoč: V letu 2021 je program izvajalo 12. enot naše organizacije, in sicer v 14. krajih: v Celju (1 skupina), Novem mestu (skupaj s Trebnjem 2 skupini), Ljubljani (2 skupini), Izoli (2 skupini), Brežicah (2 skupini), Novi Gorici (1 skupina), Ravnah na Kor. (1 skupina), Ljutomeru (skupaj z Lendavo 2 skupini), Črnomlju (1 skupina), Kranju (1 skupina), Sevnici (1 skupina) in Zasavju (2 skupini). Skupaj je torej delovalo 18 različnih skupin, v katere se je vključilo 233 neponovljivih uporabnikov. Za izvedbo 256. srečanj je bilo potrebnih 467 ur. V 2021 je delovala 1 skupina manj kot v 2020 ter 3 manj kot v 2019. Organizirali smo le 1 srečanje manj kot leto poprej, srečanj pa se je udeležilo za 10,3% manj uporabnikov kot v letu 2020 ter 49,7% manj kot v 2019.

Mreža stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju: Stanovanjska skupina je manjša bivalna enota za ljudi s težavami v duševnem zdravju, ki potrebujejo stalno podporo pri bivanju ter organiziranju njihovega vsakdana, in nadomešča ali dopolnjuje funkcijo doma. Vse stanovanjske skupine se nahajajo v urbanih središčih, v običajnih stanovanjih ali stanovanjskih hišah, ki se nahajajo v bližini zdravstvenih in socialnih institucij, postaj mestnega prometa, trgovin, pošte ipd. Število stanovalcev v njih se giblje med tri in pet. Po svoji strukturi so dokaj fleksibilne in raznolike, vodilno načelo organizacije stanovanjskih skupin pa je, da se v čim večji možni meri prilagajajo potrebam vključenim uporabnikom.

Osnovni namen programa je ponuditi trajno ali kratkotrajno namestitev in podporo ljudem s težavami v duševnem zdravju v nerestriktivnem okolju izven institucij ter omogočiti bivanje vsem tistim uporabnikom, ki nimajo rešenega stanovanjskega problema in bi morali ostati v psihiatrični bolnišnici ali posebnem socialnem zavodu. V stanovanjski skupini dobijo uporabniki ustrezno podporo glede na njihovo zdravstveno in psihosocialno stanje, glede na njihove interese, potrebe in osebne cilje, zapisane v individualnem načrtu. Osnovi cilj je doseči čim višjo možno stopnjo okrevanja (podaljšanje remisij, zmanjšanje recidivov...) vključenih uporabnikov in izboljšanja njihovega psihosocialnega funkcioniranja (razviti njihovo individualnost in samostojnost, usposobiti za opravljanje vsakodnevnih dejavnosti, povečati motivacijo za vključevanje v skupnost, razviti nove spretnosti...), hkrati pa prispevati k izboljšanju njihovih življenjskih pogojev.

Program se neprekinjeno izvaja od leta 1997 kot vmesna oblika bivanja med javnimi zavodi na eni ter samostojnim življenjem na drugi strani. Dosedanje praktične izkušnje in učinki programa, do katerih smo prišli na podlagi opravljenih evalvacij, so pokazali, da se je kakovost življenja uporabnikov bistveno izboljšala.

Vključitev v program se prične na pisno pobudo uporabnika oz. če nanjo pristane na predlog izvajalcev javnih pooblastil. Do vključitve niso upravičeni uporabniki, ki potrebujejo stalno pomoč pri opravljanju osnovnih življenjskih funkcij in opravil, ter osebe, zasvojene s prepovedanimi drogami. Uporabnik mora ob vlogi o vključitvi predložiti še potrebno dokumentacijo strokovnih služb. Med bivanjem v stanovanjski skupini mora spoštovati pravila, ki veljajo v programu in so opredeljena v internem pravilniku društva, ter hišni red.

Strokovni vodji programa:
Jelena Ratković, dipl. soc. del.
Špela Jovan, univ. dipl. soc. del.

Organizacijske enote:
* Murska Sobota (2 SS)
* Maribor (6 SS)
* Celje (1 SS)
* Ptuj (1 SS)
* Novo mesto (1 SS)
* Nova Gorica (5 SS)

V letu 2021 je pod okriljem naše organizacije delovalo 16 stanovanjskih skupin, in sicer v Mariboru (6 skupin), Murski Soboti (2 skupini), Ptujju (1 skupina), Celju (1 skupina), Novem mestu (1 skupina), Novi Gorici (od 20.7.2021 naprej 5 skupin) in Kopru (1 skupina do 20.7.2021). Izmed 93 v program vključenih uporabnikov jih je bilo 41 ženskega, 52 pa moškega spola. Največji delež uporabnikov je bil star med 35 in 50 let (45), sledijo pa tisti uporabniki, stari med 50 in 65 let (32). V letu 2021 smo zagotovili 21.137 nočitev oz. v povprečju 1761,42 na mesec. V povprečju je bilo na mesec nastanjenih 62,08 uporabnikov, kar predstavlja 90,54% zasedenost razpoložljivih kapacitet. Povprečno število ur aktivne vključenosti enega uporabnika na mesec znaša v letu 2021 75,48 ur.

Rezultate dela ugotavljamo preko evalvacijskih postopkov: preko aplikacije EVAPRO© dnevno beležimo in spremljamo izvedene storitve; sproti ugotavljamo in vrednotimo ustreznost opravljenega dela ter potrebo po spremembah (predvsem preko pokazateljev izvedenih postopkov po posamezniku). Letno se opravlja evalvacija vprašalnikov IRSSV. V letu 2021 v programu beležimo 32 na novo vključenih uporabnikov, ravno tako je 23 uporabnikov prenehalo bivati in se vključevati v program. Nekateri izmed njih so v času rehabilitacije uresničili osebne cilje v skladu z individualnim načrtom in se ob ustrezni podpori usposobili ter pripravili za samostojno življenje ter se preselili v podnajemniška stanovanja bodisi sami ali s partnerjem, drugi so zaživel pri svojcih oz. starših. Nekateri so potrebovali širšo oskrbo zato je bila potrebna premestitev v zavodsko oskrbo. Od kontinuirano vključenih 93 uporabnikov je bilo 15 hospitaliziranih, kar predstavlja 16,12%.

MREŽA DNEVNIH CENTROV

Mreža dnevnihi centrov zagotavlja strokovno pomoč in podporo osebam s težavami v duševnem zdravju in ponuja organizirano skrb z namenom razvijanja in krepite njihove individualnosti, aktivnega vključevanja v skupino z namenom doseganja čim višje stopnje psihosocialne rehabilitacije. Program je v letu 2021 vključeval še podprogram prostočasovne aktivnosti. Le-ta je za uporabnike pomemben predvsem iz vidika zapolnitve prostega časa, ki ga lahko z vključitvijo v različne aktivnosti kvalitetno preživijo. Ponuja različne aktivnosti, in sicer tudi v tistem času, ko ni mogoče vključevanje v druge programe. Program omogoča povezovanje in druženje uporabnikov, jih spodbuja za redno ukvarjanje s športnimi aktivnostmi ter omogoča pridobivanje in učenje različnih socialnih veščin.

Mreža dnevnihi centrov predstavlja pomemben segment pri celoviti obravnavi oseb s težavami v duševnem zdravju in dopolnjuje javno službo ter ponuja skupnostno orientiran pristop, ki temelji na strokovnih načelih. **Prostočasovne aktivnosti:** Program omogoča povezovanje in druženje uporabnikov, jih spodbuja za redno ukvarjanje s športnimi aktivnostmi ter omogoča pridobivanje in učenje različnih socialnih veščin, ki jim bodo koristila v vsakdanjem življenju ter jim pomagala, da bodo lahko čim bolj kvalitetno živeli.

Program Mreža dnevnihi centrov je namenjen polnoletnim uporabnikom. Vključitev v program je prostovoljna in se opravi na željo uporabnikov, pri čemer se ugotavlja njihova upravičenost do storitev programa. Uporabniki ob sprejemu podpišejo dogovor o vključitvi. **Prostočasovne aktivnosti:** Program je potreben, saj uporabnike motivira za aktivnejše vključevanje v družabno življenje, pripomore k širitvi njihove socialne mreže ter izboljšuje njihovo telesno zdravje.

Število neponovljivih uporabnikov:

dnevni centri:	269
prostočasovne aktivnosti :	220

V letu 2021 je v okviru programa delovalo 5 dnevnihi centrov, in sicer v Mariboru, Murski Soboti, Slovenj Gradcu, Brežicah ter na Ptujju. Od 269 vključenih uporabnikov se je v povprečju v program mesečno aktivno vključevalo 168,25 uporabnikov, posamezen uporabnik pa je bil v program v povprečju aktivno vključen 37,63 ur na mesec. Poleg uporabnikov se je v program vključevalo še 42 njihovih svojcev, ki so koristili tako individualne kot tudi skupinske storitve (skupaj 310

Strokovni vodji programa:
Anja Rozman, dipl. soc. del.

Organizacijske enote:

- * Murska Sobota
- * Ptuj
- * Maribor
- * Slovenj Gradec
- * Brežice

storitev). V letu 2021 smo bili tako kot vsa prejšnja leta vključeni v enoten postopek evalvacije, ki jo opravlja IRSSV. Rezultate programa ugotavljamo z individualnimi razgovori z uporabniki, na rednih tedenskih sestankih z uporabniki ter med razbremenilnimi razgovori. Rezultate dela ugotavljamo tako mesečno, kot tudi letno iz zbirne tabele postopkov, s pomočjo katere beležimo število storitev in povprečno vključenost uporabnika.

Sledijo še podatki za podprogram **prostočasovne aktivnosti**: V letu 2021 smo v okviru programa izvedli 1665 kratkotrajnejših aktivnosti programa ter 4 več dni trajajoča letovanja. V kratkotrajne aktivnosti se je vključilo 220 t.i. neponovljivih uporabnikov, posamezen uporabnik pa je bil v letu 2021 v program vključen v povprečju 81,92 ur. Letovanj se je udeležilo 38 uporabnikov. V letu 2021 smo kljub COVID-19 izvedli 70,1% več aktivnosti kot v letu 2020 oz. zgolj 4,1% manj kot v 2019. Vključenih je bilo 21,5 % več uporabnikov kot v letu 2020 oz. le 3 manj kot v 2019. V letu 2021 smo izpeljali 1 letovanje več kot v 2020, udeležilo pa se jih je 9 uporabnikov več kot v 2020.

I. PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA IN PSIHOEDUKACIJE

1. VSEBINA IN AKTIVNOSTI PROGRAMA PO POSAMEZNIH SKLOPIH

Sklop 1: Izobraževanje prostovoljcev in laičnih delavcev

Namen izobraževanja je pridobivanje osnovnih znanj s področja duševnega zdravja in poglobljanje znanja in spretnosti za delo z osebami s težavami v duševnem zdravju. Pripravljeno izobraževanje v modulih vsebinsko pokrije potrebe prostovoljcev ali na novo zaposlenih laičnih delavcev (npr. programa javnih del, osebna asistenca ipd.) po znanju na področju duševnega zdravja v skupnosti in jih opremi s potrebnimi informacijami in znanjem. Poleg tega program odgovarja še na potrebe dalj časa zaposlenih laičnih delavcev in prostovoljcev, ki imajo praviloma s tovrstnim delom že določene izkušnje, saj bodo lahko s pomočjo programa preverili pravilnost svojih dosedanjih ravnanj in odločitev ter spoznali nove izzive in možnosti za delo.

Naš namen je, da osnovno izobraževanje opravijo vsi laični delavci, ki delujejo na področju duševnega zdravja, nadaljevalnih pa naj bi se udeležili tisti, ki to želijo oziroma imajo specifične delovne pogoje, zaradi katerih imajo potrebo po dodatnih znanjih. Z izobraževanjem želimo povečati kakovost storitev na področju duševnega zdravja. Naš cilj je, da imajo prostovoljci in laični delavci do ustreznega izobraževanja čim lažji dostop in da pridobijo koristna, strokovna in praktično uporabna ter

V letu 2021 smo organizirali ali omogočili udeležbo na 20. različnih izobraževanjih, ki se jih je udeležilo 62. udeležencev programa javnih del in prostovoljci iz 14. enot naše organizacije, in sicer iz Celja, Maribora, Ptuja, Slovenj Gradca, Brežic, Ljubljane, Kranja, Novega mesta, Izole-Kopra, Sevnice, Jesenic, Lendave, Črnomlja in Zasavja. Pri izvedbi je sodelovalo 12 različnih strokovno usposobljenih predavateljev. V letu 2021 smo vključili 44,2% več laičnih delavcev kot v 2020 in za kar 100% več kot v 2019. Zanje smo pripravili 7 (53,8%) izobraževanj več kot v minulem letu, pri izvedbi pa sta sodelovala 2 predavatelja več kot 2020 in 6 manj kot v 2019.

Sklop 2: Psihoedukacija uporabnikov

Psihoedukacija oseb s težavami v duševnem zdravju in njihovih svojcev je nujna, saj je poznavanje duševnih težav in virov pomoči izjemno

Spremljevalni programi dopolnjujejo temeljne programe društva Ozara Slovenija.

majhno, posledično pa se posamezniki slabo znajdejo in imajo zato mnogo več težav. Brez ključnih znanj ni mogoče zahtevati oziroma izkoristiti določenih storitev zdravstvenega in socialnega sistema ter poskrbeti zase ali za svojca. Posedovanje teh ključnih znanj se imenuje "pismenost na področju duševnega zdravja", ali če prevedemo iz angleškega izraza "mental health literacy".

S pomočjo programa, kjer se v skupini oseb z enakimi težavami posreduje znanje v pisni in ustni obliki, udeleženci pa si lahko izkušnje med seboj tudi izmenjajo, je možnost usposabljanja najboljša. Namen programa je dosežen, če se udeleženci usposobijo za prepoznavanje in obvladovanje nekaterih ključnih situacij, ki jih prinaša njihova duševna motnja. Psihoedukacijo izvajajo usposobljeni strokovnjaki s področja zdravstvenega in socialnega varstva (psihiatri, medicinske sestre, klinični psihologi, socialni delavci, delovni terapevti ipd.).

V letu 2021 je program izvajalo 16 enot našega društva, in sicer Maribor, Murska Sobota, Slovenj Gradec, Ptuj, Ljubljana, Novo mesto, Kranj, Izola-Koper, Brežice, Nova Gorica, Jesenice, Ljutomer, Lendava, Črnomelj, Sevnica in Zasavje. Skupaj so pripravili 41 različnih izobraževanj in delavnic, in sicer za 205 neponovljivih uporabnikov. Nekatera so bila izvedena večkrat oz. v večih delih. Izobraževanja in delavnice je v letu 2021 vodilo 35 različnih, strokovno usposobljenih predavateljev. V 2021 smo zaradi epidemije COVID-19 izvedli za 14,6% manj edukacij kot v 2020 (oz. 6 manj), skupno število uporabnikov pa se je v primerjavi z 2020 zmanjšalo za 47,3%. Izobraževanja je izpeljal en predavatelj manj kot v 2020.

Sklop 3: Izobraževanje za ustreznejše spoprijemanje s COVID-19

Uporabniki programov naše organizacije - ljudje s hudo duševno boleznijo, so izjemno ranljiva populacija. Četudi pravih raziskav doma ali v tujini še ni bilo opravljenih, pa obstaja utemeljen sum, da pri njih obstaja večje tveganje za okužbo s SARS-CoV-2, poleg tega pa je mogoče pričakovati slabše rezultate po sami okužbi. Vladni ukrepi zaradi epidemije COVID-19, vključno s karanteno in omejenim dostopom do zdravstvenih storitev, lahko negativno vplivajo na duševno zdravje te ciljne skupine, saj so zaradi njih podvrženi številnim spremembam, ki povzročajo dodaten stres in jih silijo k izolaciji.

Študije, ki so bile izvedene na Kitajskem, v Italiji in na Danskem, so pokazale, da je COVID-19 negativno vplival na duševno zdravje ljudi z obstoječo duševno motnjo. Kitajska in italijanska študija sta pokazali, da so psihološke posledice med pandemijo, vključno s stresom, tesnobo, depresijo in nespečnostjo, pri tej skupini večje kot med splošno populacijo. Pregled rutinsko zbranih kliničnih podatkov na Danskem pa je razkril, da je imela ta ciljna skupina konkretne težave, ki se kažejo v povečanem stresu, blodnjah, obsesivno-kompulzivnih simptomih in povečanem tveganju za samomor.

Zaradi naštetega smo se odločili, da za uporabnike naše organizacije pripravimo izobraževanja in delavnice, na katerih jim bomo v prvi vrsti ponudili verodostojne informacije o COVID-19, v nadaljevanju pa predstavili metode za lažje spoprijemanje s psihološkimi obremenitvami, ki jih prinaša virus in z njim povezani ukrepi. Tako smo 6.5.2021 organizirali okroglo mizo na temo spoprijemanja z epidemijo COVID-19, ki smo jo prenašali preko videokonferenčnega orodja ZOOM. V živo pa smo dne 16.11.2021 v Sevnici organizirali predavanje mag. Martina Lisca z naslovom Kako preživljamo korona krizo. Na obeh dogodkih skupaj je bilo prisotnih 79 uporabnikov. Na podlagi kratkega anketnega vprašalnika smo od udeležencev izvedeli, da sta jima bili izobraževanja zanimivi in zelo koristni za uporabo v vsakdanjem življenju, tudi po končanju epidemije COVID-19.

Sklop 4: Glasila uporabnikov

Program spodbuja oblikovanje in izdajo uporabniških glasil. Vsebinski del glasil uporabniki naših programov zapolnijo z lastnimi zgodbami, poezijo, slikami ter ostalimi avtorskimi prispevki, sodelujejo pa tudi pri njihovem oblikovanju. Med vsebino sodijo še aktualne novice, ki se zgodijo na društvu oz. posameznih enoti društva, predstavitev njihovih preteklih aktivnosti, komentarji in recenzije knjižnih novosti ter vabila na različne prireditve.

Z izdajanjem uporabniških glasil želimo uporabnikom in širši javnosti omogočiti boljšo dostopnost do pomembnih informacij o aktualnem dogajanju na področju duševnega zdravja, našem minulem delu ter načrtovanih aktivnostih društva. Uporabnike storitev želimo s programom spodbuditi, da svoja čustva, občutja ter ustvarjalni potencial izražajo na konstruktiven način. S tem lahko pomembno vplivamo na dvig njihove samozavesti, pripomoremo k izboljšanju njihove samopodobe in jim omogočimo, da sami sebe vidijo kot nekoga, ki nekaj zna in zmore. Poleg tega želimo dvigniti nivo osveščenosti o tej problematiki med širšo javnostjo. Ponuditi jim namreč želimo celovito informacijo, predvsem pa izboljšati razumevanje duševnih motenj.

V letu 2021 je glasila uporabnikov izdalo 14 enot društva, in sicer Maribor (1 številko), Murska Sobota (1 številko), Ptuj (1 številko), Slovenj Gradec (1 številko), Novo mesto (1 številko), Izola-Koper (1 številko), Brežice (1 številko), Nova Gorica (1 številka), Jesenice (1 številka), Ravne na Kor. (1 številko), Ljutomer (1 številko), Sevnica (1 številko), Lendava (1 številko) in Zasavje (1 številko). Skupaj je pod okriljem naše organizacije nastalo 14 različnih glasil uporabnikov, v skupni nakladi 1068 izvodov. Pri nastajanju glasil je sodelovalo 168 uporabnikov, po naših ocenah pa je glasila prebralo 1625 bralcev. V letu 2021 smo v primerjavi z 2020 izdali 1 glasilo več oz. 2 manj kot v 2019. V primerjavi z 2020 se je naklada povečala za 19%, v primerjavi z 2019 pa zmanjšala za 11,1%.

II. PROGRAMI PREVENTIVE, OSVEŠČANJA IN ZALOŽNIŠTVA

1. VSEBINA IN AKTIVNOSTI PROGRAMA PO POSAMEZNIH SKLOPIH

Sklop 1: Vseslovenske akcije za spodbujanje duševnega zdravja

Z različnimi odmevnimi prireditvami (ob svetovnem dnevu duševnega zdravja, svetovnem dnevu preprečevanja samomora ter drugih priložnostih) skušamo razbiti številne stereotipne predstave o ljudeh s težavami v duševnem zdravju, obenem pa vzbuditi zavedanje v javnosti, da lahko ti ljudje ob ustrezni podpori, navkljub nekaterim omejitvam, ki izvirajo iz narave motnje, udeležajo svoje potenciale. S programom želimo poudariti pomen ustrezne skrbi za duševno zdravje ter vplivati na demistifikacijo psihiatričnih bolnišnic ter ostalih izvajalcev programov in storitev za duševno zdravje. Osrednji cilj programa je predstavitev tematike duševnega zdravja in samomorilnosti širši javnosti ter predstavitev dejavnosti in programov, v katere se lahko vključijo ljudje s težavami v duševnem zdravju in njihovi svojci.

Glavni kriterij za vzpostavitev programa temelji na dejstvu, da so v slovenskem prostoru še vedno globoko zakoreninjene stereotipne in neresnične predstave o ljudeh s težavami v duševnem zdravju in ljudeh, ki so storili ali poskusili storiti samomor. Te predstave se oblikujejo zaradi napačnih in premalo poznanih dejstev o samomoru in duševnih motnjah, kot tudi možnostmi zdravljenja in rehabilitacije.

26. junija 2021 smo tradicionalni Ozarin rekreativni tek, ki vsakič poteka na Bledu, ponovno izpeljali v živo, a z upoštevanjem vseh ukrepov za zaježitev epidemije COVID-19. Razlika je bila le ta, da je nekaj preko 500 tekačev teklo podnevi in ne ponoči. Ob svetovnem dnevu preprečevanja samomora smo bili soorganizatorji že osme, tradicionalne kolesarske akcije Prekolesarimo svet, ki je tudi v tem letu 2021 potekala med 10. septembrom in 10. oktobrom. Ob letošnjem svetovnem dnevu duševnega zdravja - 10.10.2020 - smo organizirali medijsko odmevno novinarsko konferenco z naslovom Duševno zdravje v neenakopravnem svetu, ki je 7. oktobra 2021, potekala v hotelu Mons v Ljubljani. Novinarska konferenca je bila neposredno predvajana preko spletne storitve STAvživo, novinarji pa so se je ob vnaprejšnji prijavi lahko udeležili tudi osebno. Ob Mednarodnem dnevu solidarnosti z družinami, ki so zaradi samomora izgubile bližnjega – ta je v letu 2021 potekal 20. novembra, pripravili posebno sporočilo za medije, v katerem smo opozorili na številne slovenske družine, ki jih je v preteklosti prizadel samomor družinskega člana. Opozorili smo na številne možnosti pomoči ter knjižici, ki smo jih s pomočjo sredstev FIHO izdali v minulih dveh letih. Obenem smo vse ljudi dobrega srca pozvali, da na svojem balkonu ali okenski polici na ta dan zvečer, prižgejo svečko upanja in solidarnosti ter na tak način podprejo žalujoče svojce.

Po odzivih strokovne in laične javnosti ter medijev, ugotavljamo, da smo uspeli doseči zastavljene cilje. Opozorili smo namreč na najbolj pereče javno zdravstvene probleme ter prispevali k večji vključenosti oseb z duševnimi motnjami in izboljšanju duševnega zdravja državljanov.

Sklop 2: Anonimno internetno svetovanje

Program deluje v obliki spletnega foruma, ki je objavljen na vodilni slovenski spletni strani s področja zdravja - www.med.over.net. Na vprašanja odgovarjajo strokovne delavke društva, ki so se posebej usposobile za tovrsten način svetovanja. Obiskovalcem foruma, ki jim zagotavljamo popolno anonimnost, želimo odgovoriti na vprašanja v zvezi s čustvenimi težavam in duševnimi stiskami, jim ponuditi nasvet, podporo ter jih

spodbuditi, da v primeru resnejših težav, ki jih sami ne zmorejo več rešiti, čim prej poiščejo ustrezno strokovno pomoč.

Poleg tega želimo obiskovalce na primeren način poučiti o duševnih motnjah, s spodbujanjem zanimanja za njihovo lastno duševno zdravje pa zmanjšati verjetnost za nastanek psihosocialnih težav. Prav tako jih želimo informirati o duševnih stiskah, ki jih s seboj prinašata odraščanje in staranje ter jim ponuditi pomoč pri njihovem premagovanju. Obiskovalce želimo spodbujati k prevzemanju odgovornosti za njihovo lastno življenje ter zdrav življenjski stil.

V letu 2021 se je na našo internetno svetovalnico obrnilo 35 unikatnih obiskovalcev, od tega polovica ženskega in polovica moškega spola. Starostna struktura obiskovalcev je bila zelo heterogena, saj so bili le-ti stari med 30 in 70 let, pomoč pa je poiskalo tudi nekaj mladostnikov. Svetovalka je za internetno svetovanje v 2021 potrebovala cca. 17 ur, in sicer izključno izven delovnega časa - v popoldanskem času ter med vikendi in prazniki. V 2021 se je na nas obrnilo 60% manj obiskovalcev kot v 2020 oz. 1 manj kot v 2019, svetovalka pa je opravila 28 ur svetovanja manj kot v 2020.

Sklop 3: Preventivne delavnice za mlade "Od stiske do duševne motnje"

Preventivne delavnice potekajo v obliki pogovora in so namenjene učencem višjih razredov osnovne šole in dijakom od prvega do četrtega letnika srednje šole. Posamezna delavnica traja dve šolski uri in se praviloma izvaja brez navzočnosti učitelja. Vsebino in strukturo delavnic smo pripravili v sodelovanju s priznanimi slovenskimi strokovnjaki s področja duševnega zdravja. Vodijo jih usposobljene strokovne delavke, zaposlene v naši organizaciji. Velik poudarek dajemo aktivni participaciji udeležencev, posredovano teoretično znanje pa podkrepimo s številnimi izkustvenimi vajami (vseh različnih vaj je osem). Na koncu delavnic vsem udeležencem razdelimo anonimne ocenjevalne vprašalnike, ki so nam vodilo za morebitno nadgradnjo oz. modifikacijo vsebine delavnic.

Program sestavljajo štiri sklopi, ki se med seboj vsebinsko povezujejo. V prvem delu obravnavamo stres ter spregovorimo o razlikah med pozitivnim in negativnim stresom. Velik poudarek namenimo stresu, ki ga mladi doživljajo zaradi šolanja, kakor tudi mehanizmom za njegovo premagovanje. V drugem sklopu jih seznanimo z najpogostejšimi duševnimi motnjami ter skupaj z njimi odpravljamo mite in predsodke o duševnih motnjah in ljudeh, ki jih le-te prizadenejo. Naslednji sklop je namenjen prepoznavanju samomorilne ogroženosti ter načinih iskanja pomoči iz nje. V zadnjem sklopu se posvetimo načinom za doseganje dobrega počutja in skrbi za lastno duševnega zdravja. Skupaj z udeleženci identificiramo varovalne in rizične dejavnike duševnega zdravja ter načine za krepitev lastne samopodobe.

V letu 2021 je 7 strokovno usposobljenih izvajalcev programa, sicer zaposlenih v naši organizaciji, organiziralo delavnice na 11. slovenskih šolah. Skupaj so izvedli 38 delavnic, ki se jih je udeležilo 797 učencev in dijakov. Za izvedbo delavnic so skupaj potrebovali 65 ur. V 2021 smo organizirali kar 4,2-krat več delavnic kot v 2020, za izvedbo pa prav tako porabili 2,7-krat več časa. V 2021 smo vključili 3,56-krat več udeležencev kot leto poprej, delavnice pa so potekale v večjem številu šol kot v 2020 (6 več) in v enakem številu kot v 2019.

Sklop 4: Tiskovine o duševnih motnjah in njihovih zapletih

V okviru pričujočega programa izdajamo knjige za otroke in mladostnike različnih starosti, ki jim skušajo na njim prilagojen ter razumljiv način približati problematiko duševnih motenj. Otroci in mladostniki staršev z duševno motnjo žal najpogosteje ostanejo sami s svojimi strahovi in številnimi neodgovorjenimi vprašanji. V takšnih situacijah je zato še kako pomembno, da se jim na primeren način pojasni, kaj se dogaja z njihovimi starši. Njihovi starši, pa tudi strokovnjaki, pogosto niti ne vedo, kaj jim v takšnih situacijah sploh reči. S tem pa je lahko v nekem smislu zamujena tudi priložnost za oblikovanje ustreznega odnosa otrok in mladostnikov do problematike duševnega zdravja.

S programom želimo izboljšati kvaliteto življenja otrok in mladostnikov, katerih starši trpijo za katero izmed hudih duševnih motenj, predvsem pa dvigniti nivo njihove osveščenosti o tej problematiki. Pomembno je namreč, da se začne pri tej populaciji ukrepati dovolj zgodaj, saj lahko s tem zmanjšamo njihov strah in odpravimo predsodke, ki najpogosteje izvirajo ravno iz neznanja ter zmotnih predstav o duševnih motnjah. Otrokom in mladostnikom želimo ponuditi celovito in prilagojeno informacijo o težavah v duševnem zdravju ter izboljšati njihovo razumevanje teh pojavov. S tem si prizadevamo preprečiti občutke sramu in krivde, zmanjšati njihovo socialno izoliranost ter izboljšati verjetnost za njihov zdrav psihofizičen razvoj.

V letu 2021 smo izdali posebno knjižico oziroma delovni zvezek z naslovom Kresnička in njena lučka, ki je nastala izpod rok ga. Aurelije Jurca, sicer profesorice socialne pedagogike. Knjižica, ki je v svojem bistvu metodični pripomoček, na interaktiven način spodbuja različne načine komunikacije med otrokom in njegovim staršem z depresijo. Gre za pravljično, skozi katero se prepletajo razne aktivnosti, pri kateri npr. otrok zapiše/nariše, kako se počuti, enako stori mama/cela družina; napiše seznam stvari, ki jih rada počneta skupaj, ko se starš počuti dovolj močnega za to ipd. Knjižica je zasnovana na načelih socialno pedagoške stroke in ima v ozadju nastanka tudi teoretično podlago in primere iz prakse.

Izdali smo tudi priročnik Prostovoljstvo na področju duševnega zdravja, ki osvetljuje pomen prostovoljnega dela pri pomoči osebam v duševnih stiskah in opozarja na potrebo po večji profesionalizaciji in podpori s strani države. Poleg tega poskuša ne samo razkriti tančico, ovito okoli skrivnostne narave duševnih motenj, temveč hkrati ponuditi nekaj kratkih, a zelo pomembnih napotkov v primerih, ko je sodelovanje oteženo zaradi močnejše izraženih simptomov motnje. Priročnik je je na voljo v elektronski verziji in tiskani verziji.

V 2021 smo poskrbeli še za ponatis slikanice za otroke staršev z duševno motnjo z naslovom Očka nikdar ni utrujen!, ki smo jo tudi s pomočjo sredstev FIHO prvič izdali leta 2006. Slikanica, namenjena otrokom starim med 4 in 6 let, skozi zgodbo zajčje družine in male zajčice Kepice na njim prilagojen ter razumljiv jezik podaja osnovne informacije o duševnih motnjah ter jim na prijazen način skuša razložiti, kaj se dogaja z njihovimi starši, ko se ti znajdejo v akutni duševni stiski.

Glede na strokovne javnosti, naših prostovoljcev in njihovih mentorjev, smo dosegli cilj in izdali knjige, ki jih naš prostor zares potrebuje.

FINANCIRANJE DRUŠTVA

Viri financiranja:

V letu 2021 je društvo za svoje delovanje pridobilo sredstva iz naslednjih virov (primerjalno 2020):

Finančno poslovanje in notranji nadzor:

Društvo načrtuje in spremlja realizacijo prihodkov in odhodkov društva po stroškovnih mestih - enotah in programih društva. Na rednem občnem zboru konec marca člani društva potrdijo letno poročilo za preteklo leto in letni plan dela za tekoče leto.

Med letom se redno spremlja odmike od planiranih prihodkov in odhodkov. V primeru večjih odstopanj se pripravi rebalans plana. Vodjem programov in tudi enotam se po potrebi oz. vsaj ob polletnem poročilu zagotavljajo računovodski izpisi, kar zagotavlja sprotno notranjo kontrolo nad pravilnostjo knjiženja in omogoča nadzor nad porabo sredstev.

Zunanji nadzor:

V letu 2021 smo po zakonu o društvih zaradi višine realiziranega prometa bili dolžni naročiti tudi zunanji nadzor poslovanja. Revizijo poslovanja za leto 2021 bo opravilo podjetje Valuta d.o.o..

PRIHODKI	2020	%	2021	%	2021/2020
LASTNA DEJAVNOST	14.817,87	0,67%	16.573,50	0,72%	1,12
LOKALNE SKUPNOSTI	183.842,98	8,27%	186.265,66	8,04%	1,01
DRŽAVNI PRORAČUN - MDDSZ, MJU	1.064.605,14	47,89%	1.100.380,78	47,48%	1,03
UKREPI PKP - COVID 2019	78.391,96	3,53%	6.575,83	0,28%	0,08
FIHO	402.833,72	18,12%	462.726,46	19,97%	1,15
ZRSZ ZA JAVNA DELA	102.388,85	4,61%	176.392,88	7,61%	1,72
OBČINE ZA JAVNA DELA	74.117,11	3,33%	77.483,01	3,34%	1,05
PRIHODKI UPORABNIKI	250.621,61	11,27%	251.666,06	10,86%	1,00
DONACIJE IN SPONZORSTVA	13.844,97	0,62%	15.796,56	0,68%	1,14
DRUGI PRIHODKI	33.193,09	1,49%	18.582,81	0,80%	0,56
FUNDACIJE EU IN TUJINA	4.339,71	0,20%	4.898,05	0,21%	1,13
SKUPAJ PRIHODKI	2.222.997,01	100,00%	2.317.341,60	100,00%	1,04

Poraba sredstev:

V letu 2021 je imelo društvo odhodke kot prikazuje tabela (primerjalno 2020):

ODHODKI	2020	%	2021	%	2021/2020
NAJEMNINE POSLOVNIH PROSTOROV IN STANOVANJ TER VOZIL	129.193,35	5,57%	127.309,30	5,57%	0,99
OBRATOVALNI STROŠKI	118.788,09	5,76%	131.844,99	5,76%	1,11
ZAVAROVALNE PREMIJE	9.914,43	0,43%	9.864,42	0,43%	0,99
TEKOČE VZDRŽEVANJE	62.994,43	2,85%	65.123,57	2,85%	1,03
MATERIAL ZA DELO IN DRUGI MATERIAL	33.958,87	1,84%	42.080,53	1,84%	1,24
PISARNIŠKI MATERIAL IN STROK.LITER.	12.997,39	0,56%	12.699,14	0,56%	0,98
TELEKOMUNIKACIJSKE STORITVE	32.312,83	1,37%	31.242,50	1,37%	0,97
PREVOZNE STORITVE IN GORIVO	4.350,75	0,29%	6.592,21	0,29%	1,52
POTNI STROŠKI	12.716,19	0,62%	14.219,43	0,62%	1,12
IZOBRAŽEVANJE IN INTELEKT. STORITVE	12.504,70	1,04%	23.849,14	1,04%	1,91
DRUGI STROŠKI	30.860,31	1,70%	38.819,66	1,70%	1,26
STROŠKI PROSTOČASNIH AKTIVNOSTI	19.363,56	0,64%	14.695,73	0,64%	0,76
POVRAČILA UPORABNIKOM	145.636,38	6,30%	144.167,33	6,30%	0,99
AMORTIZACIJA	16.134,26	0,76%	17.314,26	0,76%	1,07
STROŠKI REDNIH ZAPOSILITEV	1.314.494,18	57,77%	1.321.436,22	57,77%	1,01
STROŠKI JAVNIH DEL	195.622,26	11,40%	260.794,16	11,40%	1,33
DRUGI STROŠKI DELA	7.752,48	0,85%	19.554,34	0,85%	2,52
DRUGI ODHODKI	24.346,84	0,26%	5.914,02	0,26%	0,24
SKUPAJ ODHODKI	2.183.941,30	100,00%	2.287.520,95	100,00%	1,05

Poraba sredstev po programih društva:

Socialni program	Vrednost v EUR
Mreža pisarn za informiranje in svetovanje za osebe s težavami v duševnem zdravju	684.164,11
Mreža stanovanjskih skupin za osebe s težavami v duševnem zdravju	957.098,73
Mreža dnevnih centrov za osebe s težavami v duševnem zdravju	393.073,79
Programi izobraževanja in psihoedukacije	12.929,03
Preventivni programi	28.121,91
Projekti (domači in tujina)	79.211,57
Delovanje	132.921,81
SKUPAJ	2.287.520,95

RAČUNOVODSKO POROČILO

Računovodski izkazi temeljijo na temeljnih računovodskih predpostavkah kot so:

- upoštevanje nastanka poslovnega dogodka;
- upoštevanje časovne neomejenosti delovanja;
- upoštevanje resnične in poštene predstavitve v razmerah spreminjanja vrednosti evra in posamičnih cen.

Računovodstvo društva se vodi po dvostavnem knjigovodstvu. Knjigovodstvo je nastavljeno tako, da se pridobitna in nepridobitna dejavnost ločita s pomočjo stroškovnih mest. Presežek prihodkov nad odhodki je namenjen pokrivanju izgub prejšnjih let oziroma za delovanje programov društva v prihodnje.

V letu 2021 je Društvo OZARA Slovenija pri poslovanju in izkazovanju rezultatov ter pri vrednotenju in merjenju sredstev in obveznosti do njihovih virov upoštevala veljavne Slovenske računovodske standarde.

Priloge računovodskega poročila:

- **Bilanca stanja na dan 31.12.2021**
- **Izkaz poslovnega izida v obdobju od 01.01.2021 do 31.12.2021**
- **Dodatni podatki k izkazu poslovnega poročila od 01.01.2021 do 31.12.2021**

Letno poročilo 2021 so pripravili:

Bogomir Špindler,
predsednik upravnega odbora

mag. Bogdan Dobnik, dipl. soc. del.,
predsednik

Boštjan Repnik, univ. dipl. prav.,
direktor

Maribor, marec 2022